

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

**Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.**

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 3. Naročnina in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 3.

Št. 21.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1902.

Leto XV.

Svoji k svojim!

Na zaupnem shodu dné 13. oktobra, čegar resolucije smo zadnjič na tem mestu objavili, se je priporočalo tudi, da se že vendar enkrat poprimimo gesla: Svoji k svojim!

Saj razumete, dragi braveci, kaj hoče to reči? To se pravi po domače: Podpirajmo pri kupovanju in naročanju svoje ljudi: ljudi — trgovce, gostilničarje in obrtnike, — ki so našega duha, naše barve, naše stranke! To se pravi na kratko: svoji k svojim!

Te besede ste gotovo že večkrat slišali. Dolgo, dolgo že govorimo in pišemo o tem, storimo pa le ne. Liberalci, ti se pač že davno ravnaajo po teh besedah; od tod njih moč. Mi se pa nečemo, zato se nam smejejo v pest, ko jim nosimo svoje denarje na kup. To je naša slabost; to je krivo, da ne moremo povsod — zlasti po mestih — zmagati.

Žalibog, na naši strani je še premalo zavednosti in odločnosti. Mi imamo veliko moč, samo porabiti je ne znamo. Ko bi se svoje moči zavedali in jo pokazali, kmalu bi bila moč liberalizma strta. Kedaj se bomo že zmodrili!

Zadnji čas je, da se oprimemo tega edino pravega pravila. Povsod med našimi somišljeniki odmevaj odslej geslo: Svoji

k svojim! Podpirajmo le take, ki z nami volijo! Kdor hoče naš denar imeti, ne smé nam v naših najsvetejših zadevah nasprotovati!

Naši trgovci, krčmarji in obrtniki pa naj si prizadevajo, da bodo imeli vedno dobro blago, pošteno ceno in točno postrežbo. Večkrat slišimo izgovor, da pri naših ljudeh ni vselej dobiti tega in takega, kakor pri nasprotnih. Ako nimajo, se morajo prisiliti, da bodo dobili. — Nasproti pa se zopet od naših ne smé preveč zahtevati! Navada je, da nasprotniku radi vse pregledamo; svojemu človeku pa ne!

Bodi že enkrat konec naši malomarnosti! Odslej zapišimo si dobro v spomin, ravnajmo se vedno in dosledno naprej po pravilu:

Svoji k svojim!

Naš shod v Kostanjevici.

V liberalno gnezdo!

Silno je zbolelo vse liberalce, ko je katoliško narodna stranka naznanila, da bo priredila v nedeljo dne 10. oktobra shod v Kostanjevici, da bodeta govorila na shodu dr. Šušteršič in dr. Krek. „Narod“ je pisal, da bodeta dr. Šušteršič in dr. Krek morala bežati. Naša stranka se takih groženj ni ustrašila, kajti dolžnost jo je klicala, da kot ljudska stranka pojasni

kmetom, kako silno jih hočejo liberalci dobičkolovci oškodovati.

V Kostanjevico smo šli v zavesti, da gremo v najzagrizenejši liberalni kraj in pripravljeni na najskrajnejši odpor, ker smo mi in liberalci dobro vedeli, za kaj se bo šlo na shodu. To pa nas ni strašilo, kajti liberalna podivjanost in liberalen strah pred resnico nam je še vedno koristil. Vedeli smo, da je ta shod posebno neljub kostanjeviškemu liberalnemu županu Johanu Globočniku, ki je vedel, da bi igral žalostno ulogo, ako bi ga klicali na odgovor in mu dali besedo, naj se zagovarja, kako je postopal glede grajščine, in kdaj je bila tista seja občinskega odbora, ki se je izrekla, naj se grajščina proda ljubljanskemu Hribarju. Ta župan je vedel, da bi mu ljudje potem nič več ne verjeli, še manj pa — zaupali.

Liberalci s kravjimi zvonci.

Dolgo časa so liberalci tuhtali, kaj jim je storiti. Notar se jim je baje ponudil, da bode on odgovarjal na govora dr. Šusteršiča in dr. Kreka. A korajže je zmanjkalo, ker bi bili ljudje potem njemu in vsemu občinskemu odboru piskali, ko bi slišali resnico o grajščini in zato jo je plahi notar popihal v Ljubljano, kljub temu da so ga liberalci za božjo voljo prosili, naj jim pomaga uganjati pustne burke. Liberalci so na to sklenili, da napijo nekaj svojih vernih pristašev in z napitimi svojimi pristaši pridejo razgrajati na naš shod.

Globočnik je moral globoko poseči v žepe, da je vse liberalne želodce izmeril. Napovedani shod „Katoliškega političnega društva za krški in kostanjeviški okraj“ se je pričel v nedeljo ob 1/2 4 uri popoldne.

Shod je otvoril društveni predsednik g. dekan Š v a j g e r. Komaj spregovori predsednik par besed, že prično liberalci tuliti in zvoniti s kravjimi zvonci, ki so se njihovi kravji pameti posebno prilegali. Imeli so nekateri tudi piščalke in rene in razgrajali so kar se je dalo. Naši možje so bili silno razburjeni in lahko bi jih pomedli ven, a pretep bi bil le voda na liberalen mlin. Mi, ki smo že naprej vedeli, da bodo liberalci pokazali svojo neotesanost, pomilovali smo te zapeljane reveže, ki za par kozarcev vina naredo, karkoli jim liberalci ukažejo. Pride pa še čas, ko bodo spoznali tudi tisti, ki še trobijo v unazan liberalni rog, kako grdo so jih imeli liberalci za norca! Skoro celo uro so liberalci piskali in zvonili. Med liberalci je piskal tudi župan Johan Globočnik, kateremu je bilo posebno veliko ležeče na tem, da se

shod prepreči, kajti on je v imenu občine priporočal ministerstvu, naj se grad proda za en milijon kron trem tujim liberalnim spekulantom, ne da bi občinski odbor kaj vedel zato Globočnikovo priporočilo. Za Globočnikom ni smel zaostati občinski tajnik Gerlovič, ki je piskal kakor sedemletni deček. Tretji je bil v tej čedni družbi občinski sluga — Kalinček mu pravijo. Letal je okoli z vrečo žlindre, katero uaj bi raje spravil za oni čas, ko bo treba brati moko. Ta vreča je posebno značilna za liberalce. Hoteli so žnjo smešiti dr. Šusteršiča, moža, ki je iz svojega dal 2000 kron, da je mogla „Gospodarska zveza“ kmetom žlindro cenejše prodajati. Liberalci, ki hočejo kmetom vse le prav drugo prodajati in iz svojega nikdar nič na korist kmetom ne dajo, upijejo radi tega na dr. Šusteršiča. Mi pa mislimo, da v korist ljudem kaj dati, je dobro delo, pa naj liberalce to še tako jezi! Notarjevo pisarno je med razgrajati zastopal notarjev pisar Stojan. Bučarjevega Poldka iz Št. Jerneja seveda ni manjkalo pri komediji; „Pijana muha“ iz Št. Jerneja je bila tudi poleg s svojim pobitim nosom. Omeniti moramo še 60 let starega Škerjanca, kateremu se je posebno slabo podalo razgrajanje, Dularja iz Karlč, Gorenca od Sv. Duha, Kržišnika Franca iz Kostanjevice, in še par drugih, katerih nismo poznali. Volivcev je bilo med razgrajati bore malo. Nekaterim razgrajajem so liberalci plačevali za razgrajanje po kroni.

Naš shod — resnica na dan!

Med tem časom, ko so se liberalci napenjali, da bi preprečili govore, so se pa naši možje poklicali na župniški hodnik. Nismo se liberalcem umaknili v župnišče radi množice, ampak ker je tudi kaznivo surovež pretepavati. Našim možem je mnogo ležeče na dobrem imenu.

Ko so liberalci videli, da bi se jim popolnoma izjalovil njihov namen, da bi namreč nam preprečili razkrinkati liberalne namene in liberalni občinski odbor, poskusili so še enkrat obupno priti na župnikov hodnik. Najbolj se je odlikoval zopet občinski tajnik Gerlovič, ki je tiščal v župniška vrata. Ta mož bi moral vedeti, da se tuja vrata s sekiro ne smejo sekati. Vest za njegov nastop mu bo izprašal — državni pravdnik! Zaostati ni smel pri tem „dober znanec“ sodišč Kržišnik, ki je udaril enega naših po glavi. Po odhodu naših v župnišče so spoznali liberalci, kako malo jih je, zato so odkurili s kravjimi in konjskimi zvonci vred. Gledalci so se jim smejali. Celu mnogi možje, ki so dosedaj verjeli liberalcem, so zmajevali z glavami in

se čudili, da so njihovi pristaši tako podivjani. Upamo, da bo marsikdo obrnil hrbet taki sirovosti.

Ko so se našim možem razdelili listki, smo nadaljevali shod na hodniku. Bilo nas je okolu 300. Povzel je besedo predsednik katoliškega političnega društva g. dekan Švajger, ki je na kratko omenil lepega razvoja katoliškega političnega društva in povabil še neude, naj pristopijo kot člani.

Govor poslanca dr. Kreka.

Burno pozdravljen nastopi kot drugi govornik g. dr. Krek. Srčno je želel, pravi g. govornik, in tudi obljubil g. dr. Šusteršič priti med vas danes, ko bi nesreča ne bila hotela nasprotnega. Prebral nam je potem telegram, da se je prevrnil voz, na katerem se je peljal dr. Šusteršič, da je g. dr. Šusteršič ranjen na nogi in da ne more naprej. Osupnjeni in z žalostjo smo slišali to vest, in izrazili svoje sočutje g. dr. Šusteršiču, da bi kmalu okreval in prišel v kratkem med nas.

Potem nam je gospod poslanec razložil, zakaj so liberalci piskali in tulili, da nismo mogli jim povedati resnice. Kostanjeviška grajščina je na prodaj. Liberalci, ki so agitirali pri državnih in deželnih volitvah s tem, da nikar ne poslušajte duhovnov, ker hočejo grajščino prodati kakim menihom, ampak poslušajte liberalce, ki hočejo kmetom nakloniti grajščino, tisti liberalci priporočili so poljedelskemu ministru netukajšnjih kmetov, katerim manjka gojzda, stelje in travnikov, ampak tujega človeka. Kostanjeviški in krški obč odbor, tedaj liberalna oba, priporočila sta ministru poljedelstva ljubljanskega župana Hribarja, ki v zvezi z Jurco iz Postojne in Jelovšekom z Vrhnike, hoče kupiti grajščino. Liberalci so zopet pokazali, da obljub ne držé, ampak da so besedo snedli, da jim ni nič za kmeta, akoprav strada. Da se le njim dobro godi, potem naj se ves svet podere! Poznajo kmeta samo ob času volitev. Tega so se bali liberalci, da ne bi bili izvedeli ljudje. Zato ves srd liberalcev na naš shod. In napojeni liberalci so pa morali razgrajati, kljub temu, da polovica Kostanječanov mora takoj iti s trebuhom za kruhom, ko bi se jim grajščina v najem ne dala. Ko bi Hribar grajščino kupil, posekal bi les, svet parceliral in prodajal za drag denar kmetom prazen svet, namesto da bi dobili za isti denar še les z raven. Zgodilo bi se tako, kakor marsikateremu kmetu, ki je kupil kos zemlje od prekupca grajščine, a ta kos zemlje mu je potem požrl celo

kmetijo. Poguba za celo kostanjeviško občino, za cel krški okraj bi bila, ako bi se grajščina prodala na tak način. Kmetom naj se proda grajščina in nikomur drugemu, da jim ne bo treba hoditi v Ameriko! Tega pa ljudstvu ne privoščijo liberalci, ampak je gonijo v dalnji svet. Ropotanje liberalcev na kostanjeviškem shodu ni bilo za načela. (Klici: „Za žep!“) Kdor vidi te razmere in ako bi kdo tudi nič vere ne imel, ampak samo zdravo pamet in nekoliko srca, okleniti se mora vsak katoliško-narodne stranke.

Kako morejo biti v Kostanjevici še ljudje, ki so v svoji slepi strasti sami svoji sovražniki, ki bi lahko dobili grajščino v posest, a hočejo, da jo kupijo tujci?

Kako morejo biti nekateri tako neumni in pomagati ljudem piskati? Zaslepljeni so ti reveži in napojeni, nadaljuje govornik. Ta druhal na dvorišču nima nobenega pomena. Ljudska stranka mora priti do vlade in naj stane kar hoče, zakaj naša stranka zastopa edino prava načela. In ker liberalci nimajo veliko ne v glavi, ne v srcu, ne napadajo načel, ampak pozamene osebe, na primer g. doktorja Šusteršiča. Pravica mora na dan! Liberalcem se gre samo za nadvlado, katero imajo vsled krivičnega volivnega reda in kmetu lažejo, da ne bo nikdar dobil kaj od vlade, ako ne bo držal z liberalci. To so pa samo liberalne želje, ker z velikimi koraki se približujemo popolni zmagi.

Liberalcem so na potu posojilnice in sploh zadružno gibanje. V začetku so se norčevali iz zadružnega gibanja a ko so videli, da rastejo zadruge in posojilnice, začeli so jih napadati po časopisih. Liberalni oderuhi so videli, da je njihovemu poslu okblenkalo, ako se povsod ustanove posojilnice, in odtod prihaja ropotanje proti posojilnicam.

Kakor ne more biti nikdar uresničen pregovor: „Volk sit, ovca cela“, tako tudi oderuhi ne morejo biti zadovoljni s posojilnicami, ki ljudstvu koristijo. Toda volka je treba izstradati in pri tem delu pomagati, je vsakega dolžnost.

In to se bo zgodilo tudi na Dolenjskem, kjer oderuštvo cvete, le potom zadruževanja. Kako je kmet v rokah oderuhov in kupcev, kaže dejstvo, da kmet ne nastavlja cene svojim pridelkom. Ali je to pravično? Posojila iskati, ni sramotno, zato ker išče kmet le na to posojila, kar ima, ker na ono, česar nima, mu nihče ne posodi. Pač pa je sramotno, pijan biti, piskati za liberalcem, ki kmeta odira. Dr. Tavčar je rekel v Črnem vrhu, da so tudi liberalci za zadružništvo, toda kat. nar. stranka prehitro to dela, in da so liberalci bolj počasni v tem oziru. Vprašam Vas, ali počasna pomoč tistemu, ki se potaplja

in lakote umira, kaj koristi? Vidite, tako bi tudi našemu narodu počasna liberalna gmotna pomoč ne koristila, ker bi prej izginil v nemškem in laškem valovju, predno bi se še liberalci pripravili na pomoč. Sedaj je že dvanajsta ura, da se kmetu pomaga! —

Nasprotstvo do duhovščine je umetno narejeno. To ne prihaja ne iz prepričanja, ne iz srca. Liberalci so hinavci, ter v življenju ne morejo videti duhovna živega, na smrtni postelji ga pa mnogi komaj čakajo. Danes bi liberallec upil „križaj ga!“, jutri prosil g. župnika za odpuščenje in misli potem, da je s tem že vse vrejeno. Tako delajo pustne šeme, ne pa možje. Govornik je zaključil svoj govor z upanjem, da bodo končno tudi tisti, ki v kostanjeviškem in krškem okraju še verujejo liberalcem, izpregledali. Da bi zanje le ne bilo prepozno!

Resolucija.

Državni in deželni poslanec dr. Pfeifer je nato vprašal pričujoče može, kako mislijo in želijo glede grajščine. Vsi so soglasno bili za to, da se grajščina proda kmetom, ne pa špekulantom. In sklenila se je resolucija, v kateri zahtevajo kmetje, naj vlada proda kmetom grajščino parcelirano. To resolucijo je gospod poslanec odnesel seboj, da jo izročita z Šusteršičem poljedeljskemu ministru.

Po shodu.

Gospod predsednik Švajger je zaključil shod s trikratnimi „živio“! Može so bili veseli, da so kljub surovostim liberalnih pretepačev izvedeli resnico. Vse druge pojme so dobili nekateri o ljubezni liberalcev do kmetov, kot so jih prej imeli. Veseli so bili, da so bili opozorjeni na nevarnost, katero so jim pripravljali tisti, ki so se jim slinili za prijatelje. Liberalna kompanija je bila med tem v gostilni, kjer je na komando pila in so bili nekateri tako pijani, da se niso nič zavedali. Pijani so prišli potem pred župnišče razgrajat. Vsakega ptujega gospoda so surovo napadli tako, da je že naši c. kr. žandarmeriji, ki je sicer potrpežljiva, presedalo in so jih začeli — zapirati. Globočnik Martin iz Zameškega, Globočnikov cestar, se je dejansko ustavil stražmeštru in ga ranil na roki. Pokazal je pa takoj svojo liberalno korajžo, ko je začel mlo jokati, ko je videl, da ne more uiti roki pravice. Tudi mnogi drugi bodo morali prestati kazen kljub temu, da so bili nahujskani. Zalostno je pri tem to, da je župan Globočnik, namesto, da bi za red skrbel, se sam udeleževal razgrajanja. Res lep župan! Sedaj se vsi trezni ljudje sramujejo razgrajavev, vsaj uvidi vsak, da so se zbalili resnice in vsakdo sedaj tudi vé, z a k a j so se zbalili.

Liberalne laži. — Stališče naše stranke.

Liberalci se sedaj lažejo, da duhovniki hočejo grajščino prodati menihom ne pa kmetom. Ravno narobe. Vsaj smo že zgoraj povedali, kaj smo naročili našim poslancem, pač pa bi liberalni Hribar, ako dobi grajščino, jo magari prodal tudi kakemu redu, ako bi le kaj dobička pri tem napravil.

Hudo je bilo za liberalce, da smo razkrinkali njihove namene o kostanjeviški grajščini. Sedaj javkajo, da bodo potem, ko liberalni kapitalisti kupijo grajščino, kmetje imeli vse dobrote te grajščine. Kdor liberalce pozna, ve takoj, kake bodo te dobrote. Liberalni špekulantjes Hribarjem na čelu hočejo kupiti grajščino, da bi delali dobiček. Zastonj ali brez dobička kmetom ne bodo dali nič! Dobiček, katerega hočejo pri tem vtakniti špekulantje, ostane lahko v kmečkih žepih. Vlada bi storila veliko krivico kmetom, ako bi grajščino izročila vroke špekulantov. Kmetje naj kupijo pod ugodnimi pogoji grajščino, to je stališče naše stranke, in vse dobrote naj imajo kmetje. Dolžnost vlade je, priskočiti kmetom z ugodnimi pogoji na pomoč! Kar se tiče kostanjeviškega županstva, je pa uprav kričeče, da je priporočilo kapitalista Hribarja ministertvu, ne da bi občinski odbor kaj o tem vedel. Naši somišljeniki v kostanjeviškem okraju naj skrbé, da se liberalni nameni ljudstvu razkrinkajo!

Kmetje imajo sedaj zopet en dokaz več, kako liberalci gledajo le nase, ne na kmeta in da je edino prava, odkritosrčna in požrtvovalna prijateljica kmečkega stanu katoliško-narodna stranka.

Kralj — odločen katolik.

Saško kraljestvo na Nemškem ima večino prebivavcev protestantov, kraljeva družina pa je katoliška. Princ Maksimilijan je bil pred štirimi leti posvečen v duhovnika in oskrbuje dušno pastirstvo med največjimi reveži v Londonu. Ko je bil kralj Janez po končani vojski 1866. leta šel na Avstrijsko, so prišli k njemu zastopniki protestantovskih pridigarjev in ljudstva ter v prošnji zahtevali, da mora kralj prestolonaslednika vzgojiti v protestantovski veri. Kralj pa je odgovoril odločno: „Mojo krono vzamete lahko kadar hočete — moje vesti pa ne!“

Kralj je končal zaslišanje s tem, da se je obrnil, odšel iz dvorane, in pustil zastopnike — same.

Listek.

Zaničevani ljudje.

(Slika iz življenja. Spisal A. Schott.)

I.

Prav pod gozdom je stala koč. Debla, iz katerih je bila sestavljena, so bila trbala in nagnjita, zob časa jih je oglodal. Mala, štirioglata okenca so dajala le slabo svetlobo po sobici in šipe so bile tu in tam pobite ter za silo zamašene s papirjem, ki je bil namočen v olju. Nad položno, leseno in s kamni obloženo streho pa se je dvigal komaj komolec visok dimnik. Za koč so se vpenjale visoke, z mahom obrasčene jelke in posamezne smreke. Pred koč in zdoli po bregu pa se je širilo peščeno polje. Žito, ki je raslo po njivah, je bilo nizko, slabotno.

Koč z njivami je bila lastnica Hruškarja iz vasi, v najemu pa jo je imel Hladov France ali kakor so mu v vasi navadno rekli „Šintar“.

Nedeljo popoldne je bilo. Lahen dežek je padal že od ranega jutra. Hlad in njegova družina, ki je obstojala iz žene, hčerke Majde in šestletnega sinčka Martina je bila zbrana v hiši. Majda je poskušala svojo učenost nad neko zastarelo mašno knjigo, šestletni Martinček pa je s pipcem dolbel malo polence. Z vidnim veseljem ga je opazoval oče, kako se je trudil, da bi izdolbel žlico, pa mu ni šlo.

Zakaj so mu rekli „šintar“? I no! Ime je moral imeti! Ker pa mu niso privoščili dobrega, dali so mu slabo. Saj je bil iz poštene hiše doma, le njegov oče se je bil oženil s konjederčevo hčerjo. Povsodi vlada med ljudstvom še nek predsodek do konjederceev. Pravijo, da so hudobni ljudje, brez srca, lahko škodijo drugemu in poznajo ter vedo več kakor drugi. In tega predsodka si nočejo izbiti iz glave. No in Hladov oče je naredil to neumnost, kakor pravijo ljudje in vzel konjederčevo hčer za ženo. Hladov France ni mogel uvideti, da je bila ta očetova ženitev neumnost. Saj je imel svojo mater ravno tako rad, kakor kdo drugi svojo in ona je bila v obče poštena in pobožna žena. No, sicer pa, kaj mu mari, če ga ljudje tako imenujejo? On je zadovoljen, in to je glavno.

Kolikor daleč se je videlo od koče po okolici — in bil je precejšen kos dežele — tako daleč so ga poznali ljudje.

Vsak otrok je poznal moža, ki je hodil s »suho robo« okoli po svetu. In vse je delal sam iz belega javorja. Druzega lesa ne bi porabil po nobeni ceni

ne. Zato so pa tudi ljudje kaj radi kupovali od njega žlice, kuhavnice, kladvice in drugo slično »robo«. Na svojem popotovanju je izvel mnogo drobiža in videl mnogo sveta. Videl je srečne ljudi, tako srečne, da se je bal tolike sreče, videl pa tudi mnogo revščine — v primeri žnjo je bila njegova koč raj. Ko pa je prihajal domov ter stopal po bregu proti hiši, bilo mu je pri srcu tako lahko in zdelo se mu je, kakor bi se trgali od srca kamenčki in se kotalili v dolino. On, rojen za gozdom, navajen svežega, zdravega gorskega zraka, ni mogel prenašati dolinskega ozračja.

Vedno pa vendar niso rabili ljudje »suhe robe«. Le trikrat ali štirikrat je oprtal vsako leto svojo butaro na upognjeni hrbet in odhalal »v dežel«. Sicer je ostajal doma in rezljal. Ko pa je menil, da bo dovelj »robe« narejene, delal je v grajskem gozdu kakor dninar, zaslužil si je vsaj za javorov les.

Tako je živel Hladov France in pri tem revno izhajal z družinico.

Martinček je izdolbel žlici podobno polence. Se veda, kakoršen delavec, tako delo. No, pa so bile tudi njegove roke majhne in nerodne. Spretnost je le kazal.

Hlad je puhal oblak dima v zrak, premaknil pipo iz enega kota ustnic v drugega in ga pohvalil:

»No, no, bo že!« Z roko ga je pogladil po rumenih kodrastih lasih. »S časoma bo kaj iz tebe.« Potem ga je podučil, kako naj prime les, kako naj rezlja, da se ne vreže. Rad ga je imel, Martinčka. Sicer se tudi Majda ni mogla radi tega pritožiti, vendar Martinček — ta je bil ves njegov.

»Ko boš velik — tako-le velik«, in pokazal je z roko od tal »boš šel z mano v mesto. Tam se boš priučil rezljati pri podobarju. Velik gospod boš.«

»Ali bom tudi žlice delal, tam v mestu?«

»Tisto ne. Ampak kravice, teličke, konjičke, ljudi. To bo lepo, ne?«

Martinček je zavriskal od veselja. »Kdaj pa bom tako velik?«

»Precej ne. Se nekaj let, potem...«

Žena Polona ga je začudena pogledala.

»Ali bo šlo, misliš?« — je dejala. »To bo veljalo denarja. Do takrat pa tudi več ne bomo imeli, kakor imamo in rabimo za sproti.«

»Bo že kako«. Hlad je skomizgnil z ramami. »Do takrat bo ta le hišica moja. Hruškar tako ne bo dosti zahteval. Šest — do osemsto. Več pa tudi ni vredna. Tisto sem mu jih pa že tako posodil. Koliko ta človek porabi denarja. Tako veliko gospodarstvo, pa je povsodi premalo. — Delam pa tudi lahko nekoliko več. Bo že šlo.«

II.

Hlad je razbijal javorova debela na drobna, pri-
lična polenca. Zanj to skoro ni bilo delc. Vso muko
in trpljenje je pravzaprav že prestal. Podiranje drevja
na obronkih ni lahka stvar. Človek jo lahko skupi
za zmirom. In vožnja tudi ni lahka. Pravzaprav dobre
poti ni in ne more biti po bregovih. Če jo človek
že tako popravi — prvo deževje jo izpere in raz-
koplje. Neroden voznik spravi lahko sebe in živino
v nevarnost.

No, in to je že vse minulo. Še zreže in razbije,
pa bo! Izrezljavanje pa je igrača zlasti onemu ki zna,
kakor Hladov France.

Nekam zadovoljno je mahal in udarjal se sekiro
in žvižgal zraven. Obenem pa je že približno izra-
čunal, koliko komadov naredi iz javora in koliko doci
za delo. »Nekaj kronic mora biti«, je govoril polgla-
sne sam s seboj. »Od teh lahko odhijem one, ki
jih dam za obleko otrokoma in za obutal ženi. Saj
že ne more skoro v cerkev, tako so raztrgani.« Za-
dovoljen nasmeš mu je igral okrog usten in veselo,
krepko je razbijal deblo.

Tekaj sta prišla Majda in Tinče iz koče, da si
ogledata očeta, kako dela. Materi sta nagajala, zato
jima je rekla, naj gresta ven. Samo za napoto sta ji
v hiši in za nagajanje. Zunaj pa je tak lep jesenski
dan! Prostora imata pa tudi dovolj, da se naskačeta.
Potem bosta lahko dobro in mirno spala. No, in
onadva sta bitela ven k očetu.

»Mati so naju poslali ven«, sta dejala.

»Sta jim gotovo nagajala«, jima je odvrnil oče,
ne da bi nehal razbijati. »Pridna morata biti, sicer ne
dobita nove obleke.«

»Juha.« In bitela sta po bregu vsa vesela.

Iz gozda pa se je čulo udarjanje in sekanje, mes
pa posamezni strelji. Otroka sta se z nekim strahom
bližala domu; nista vedela, kaj pomeni; bala sta se.

»Oče, kaj pa je to?« je vprašal Martinček.

»Bojim se«, je tožila Majda.

»Kaj bi se to bala. Saj so samo grajski. Gori v
gozdu lovijo in streljajo srne, kar cele kupe. Ljudem
pa ne smejo ničesar narediti. Kar igraja se in ska-
kajta, pa bodita vesela, da nista mlada srnica ali
zajček.«

»Jaz se pa le bojim«, mu je odgovarjala Majda.
»Grem k materi.«

»Saj vama ne more nihče kaj žalega storiti...
in jaz sem pri vama.«

Ta tolažba je bila sicer priprosta, a otrokoma je
zadostovala. Če je oče pri njih, se jima ne more nič
zgoditi. Veselo sta zopet skakala po bregu, kakor
prej...

Čez nekaj časa je prikrevsal možiček iz gozda
in sedel na deblo nasprodi Hladu, ter si brisal pot
raz obraz.

»Si bil pri lovu?« ga je vprašal Hlad malomarno.

»Da«, je pritrdil. »Saj pa tudi ne morem utajiti.
Nekaj novincev je zraven, kdo ve, kako visokega
rčdu, pa streljajo kar tjavendan, kar jim pride
pred cev.«

»Kaj so te obstrelili?«

»No in še precej«, je pritrdil česar (drvar). Skoro
vse meče mi je odbilo na levi nogi.«

»No, to bi se jim pa zahvalil za to,« se je raz-
vnel Hlad. »Saj bi kmalu ubili koga.« (Dalje).

Tele in volk.

Na pašniku med drugo živino je volk zapazil lepo,
mlado tele. Hencaj — je cmoknil z jezikom — ko
bi tegale mogel kako s raviti odtod, kako bi mi prav
prišlo na zimo! Kako trda mi je šla lani, ko ni bilo
skoro nobene stvari dobiti za zobe. Kakšga zajčka
sem že še zasačil, drugega pa ni bilo nikdar.

In ko se je tele nekoliko oddaljilo od druge
čede, se mu je začel prilizovati in ga hvaliti, kako
da je lepo in živahno in bistro in kar je takega. »Le
škoda, je pristavil, da se daš vcditi temu pastirju, ki
te za vsako reč s palco. Ko bi ti vedelo, kako pri-
jetno jaz živim: delam kar hočem, grem kamor ho-
čem, pasem se, kjer hočem; še nikoli me nikdo ni
udaril.«

Tele še ni slišalo kaj takega! Oči so mu kar
zažarele, z odprtimi ustmi je poslušalo volka — in
prvič v življenju se je čutilo nesrečno. »Kako si ti
srečen!« je vzdihnilo, »ko bi se tudi meni tako go-
dilo! Pa se mi ne bo nikoli!«

»O, če le hočeš!« ravno tako se ti lahko godi;
kar z menoj pojdi, pa bova skupaj živela; jaz imam
dosti prostora tudi zate, in paše je v gozdu povsod
dovolj, nikoli ti ne bo ničesar manjkalo.«

»Oh kako si dober, vedno ti bom hvaležno za
tvojo prijaznost!«

In šlo je z njim. Kako se mu je zdelo prijetno!
Bilo je tako prosto, paše je bilo dovolj, nikdar ni
padala pastirjeva palica po njegovih rebrih. In kako
sta bila z volkom prijatelja, dokler je bilo gorko in
vzega dosti.

Toda približala se je zima, paše je bilo čedalje
manj, in neko noč je zapadel sneg. Tele je spoznalo,
kako se je goljufalo — in zaželelo je zopet po hlevu
in pastirju, spoznalo je, da ni bilo krivično, če je
prav kdaj pala palica zaradi njegove nagajivosti in
razposajenosti.

Zato je začelo očitati volku: »Ti si me golju-
fal!« — Volk je vzrotil: »Kaj? Jaz da sem te go-
ljufal? Kaj nisi šlo samo z menoj, sem te mar jaz
tiral? Ali se mi nisi celo zahvaljevalo, da sem te
rešil?«

»Ne, pa si pravil, da bo vedno vsega dosti, se-
daj pa stradam! Oh, kaj bo?«

»E, kaj le bo?! Boš kmalu videlo, kaj bo!« je dejal volk porgljivo in zasvetile so se mu krvoželjne oči in planil je na lahkoverno in zapeljano tele in ga zadavil.

Politični razgled.

Državni zbor se je 16. oktobra sešel. Takoj prve dni se je uložilo 6 vladnih predlogov, 13 nujnih predlogov in več interpelacij. V nadaljnjih dneh se je vložila zopet cela gromada novih predlogov in interpelacij.

Vladni predlogi so: proračun za l. 1903, poklic rezervistov v armado, jezikovne zadeve, dunajske volitve, nov zakon proti žganjetoču, jezikovno vprašanje.

Proračun za l. 1903. je vlada zbornici že predložila. Proračun kaže prebitka 418.829 K, je pa v resnici le navidezen, ker je med dohodki všteti tudi 6 milijonov, ki so odvzeti iz prebitka l. 1901. Stroškov je torej v resnici veliko več kot dohodkov. Splošno pa je stroškov za 41 milijonov več kot letošnje leto, dohodkov pa 40 milijonov več kot letos. Povišanje dohodkov prihaja pred vsem od večjih in novih davkov. Stroške pa povišajo: večja lista za dvor (2 mil.), uredba plač pomožnih uradnikov (57 mil.), zvišanje pokojnin (6 mil.), zboljšanje plač provizoričnih državnih služabnikov (14 mil.) itd. V finančnih zadevah zahteva vlada dovoljenja za posojilo 106 milijonov. Toraj zopet novi dolgovi!

Več vojakov zahteva vojaško ministerstvo. Število novo potrjenih vojakov bode sicer ostalo toliko, kot je bilo letos, izmed rezervistov bi jih moralo v naši avstrijski polovici 11.450 k stalni armadi in 4500 rezervistov k deželni obrambi v aktivno službo stopiti. Že sedaj je bila vojaščina veliko breme za kmetско ljudstvo, ker so morali kmetški sinovi ravno v najlepših letih zapustiti dom in iti k vojakom, a zdaj jih hoče vlada še več imeti. To je seveda zdaj še le vladni predlog. Gotovo bodo poslanci, kateri zastopajo koristi kmetškega ljudstva, nasprotovali, vendar pa ni upanja, da bi zmagala ljudska volja v tem slučaju in revno kmetско ljudstvo bode moralo tudi to nerado pretrpeti.

Nov zakon proti pijančevanju. Vendar je pokazala vlada enkrat voljo nastopiti proti najhujšemu sovražniku nižjih stanov — proti pijančevanju. Važna je določba, da se v prostorih, kjer se žganje toči, ne sme izvrševati nobena druga obrt. Stem se hoče zabraniti, da se v prodajalnah, kjer kupujejo ljudje živila, ne dá prilika uživati žganih pijač. Prodajavcem žganja bode pod kaznijo prepovedano pijačim in otrokom za denar dati žganja. Dolga, ki ga je naredil pivec za pijačo, upnik ne bode mogel iztirjati. Kogar bode na očitnem kraju večkrat pijačnega videti, čaka ga kazen zavora od enega dne do štirih tednov. Ako pomislimo, koliko kmetških gospodarjev je prišlo že zaradi pijančevanja ob vse imetje, moramo radostno pozdravljati predlog in želeli tudi, da rodi obilnih sadov.

Češka sprava je tudi v sedanjem zasedanju državnega zbora najbolj pereče vprašanje. Dr. Koerber je predložil Čehom in Nemcem nov načrt in zahteval

odgovora. Takoj v prvi seji so Čehi odločno odklonili Koerberjev načrt, kajti v njem priznava Koerber zopet novih predpravil Nemcem na škodo Čehom. Čehi so zato sklenili skrajno obstrukcijo proti vsem vladnim predlogom. Državni zbor tako tudi sedaj ne bode miren in splošno se že govori, da bode kmalu razpuščen, ali pa bode morala sedanja vlada odstopiti. Vlada se pritožuje nad Čehi, da ne dopusté potrebnega zborovanja, a pri tem ne pomisli, da je sama kriva s svojim krutim nastopom proti pravičnim zahtevam Čehov.

Naši poslanci so vložili že meseca junija več nujnih predlogov, da bi priskočila vlada na pomoč kranjskemu prebivalstvu, katero je bilo letos tolikrat po toči, ognju in drugih nezgodah poškodovano. Ker se je vlada izgovarjala, da so za to pripravljeni krediti že pošli, so ponovili poslanci kat. nar. stranke več starih predlogov in pristavili nove. Tako so predložili vladi predlog, naj se pomaga posestnikom v vipavski dolini, kjer so naredile vremenske nezgode velike škode v vinogradih, potem prosijo pomoči pogorelcem v Martinjaku in Drenovem, nadalje po povodnji poškodovanim posestnikom v Dolenji vasi, Šmarci in Volčjem potoku, po toči poškodovanim kmetovcem v Ilirski Bistrici in nekterih vaseh ljubljanskega ter litijskega okraja in še več drugih predlogov v korist našemu kmetškemu ljudstvu. Ako ravno je vloženih tudi od drugih strank cela gromada nujnih predlogov za podporo, vendar upamo, da se enkrat vlada ozre na podpore toli potrebne Kranjce.

Odstop pravosodnega ministra. Pravosodni minister Spens-Booden je odstopil in cesar je sprejel njegovo ostavko. Njegovo mesto je prevzel ministerski predsednik sam. Takoj po nastopu je poslal na višja sodišča in višje državne pravnike dve okrožnici. Sodnikom priporoča, naj se dajo pri vseh sodbah voditi edino le od pravice in se naj ne oziraju na to ali ono strankarsko prepričanje obtožencev. Državnim pravnikom pa odsvetuje vzdigati obtožnice za vsako malenkost, ampak le tedaj, ako je sum popolnoma utemeljen. Da bi se le sodniki in državni pravniki ravnali po teh opominih, potem bi pač ne imeli vzrokov pritoževati se nad njimi, kakor se moramo žali Bog sedaj v mnogih slučajih.

Francozka. Francozki škofje so poslali Combesu okrožnico, v kateri najodločneje protestirajo proti vladnim krivicam glede redovnikov. Combes je v veliki zadregi in se ne upa spraviti okrožnico pred zbornico v javnost. Maščeval se je na ta način, da je pregovoril ministerski svet ustaviti plačo škofu v Autunu kardinalu Perrandu. Da jih zadene tudi druge slična kazen, je pričakovati od Combesa. Neki poslanec je predlagal v zbornici, naj se cerkvi odpove konkordat. Ker pa je Combes svoj čas govoril, da konkordat mora odpasti, ker vlada nastopa le proti redovnikom, je moral končno sam govoriti proti gori omenjenemu predlogu; za njim so potegnili tudi Combesovi pristaši.

Macedonija. Ustaja v Macedoniji vedno silnejše bruha na dan. Turki se izgovarjajo, da so nedolžni. Na čelo turške armade se je vstopil Edhem paša, a ustaši so do sedaj odbili vse turške naskoke na važni Rumpelski klanec.

Anglija. Zopet so hoteli Angleži poskusiti svojo srečo v Afriki. Polkovnik Swayne je mislil

v deželi Somalijev premagati Mahdijevega naslednika „blaznega Mulaha“, kakor ga imenujejo, a se je grozovito opekel. 6. oktobra se je vršil boj z Mahdijevci. Angleži so izgubili 4 častnike, 150 mož, par topov in več kamel. Na begu skozi puščavo mu je zopet od lakote veliko vojakov pomrlo, tako, da se je komaj rešil. V Afriki traja boj Angležev proti Mulahu že več kot 2 leti. a dozdaj so bili še vedno Angleži tepeni, ki res nimajo sreče v vroči Afriki.

Amerika. Ustaja v južni Ameriki se še vedno nadaljuje. Zadnja bitka je bila pri La Victoriji, kjer so imele vladne čete velike izgube. Ostalo je le 3100 mož. V zveznih državah se pomnoži število vojakov. Iz Washingtona javljajo, da v kratkem izide Rooseveltova poslanica, s katero bož ahteval, da se pomnože ofenzivne moči dežele ter se pripravijo za vse slučaje. — Na otoko Haiti se je pojavila nova revolucija. Otroci in žene so pribežale na krov ladije „Cincinnati“.

Kitajska. Na postaji Smempo so kitajski delavci napadli rusko vojaško stražo ter ubili pet vojakov. Napad so izvedli z lopatami, enega so pa vstrelili. Rusko vojaštvo se je pomnožilo.

Deželno-zborske volitve na Nižjem Avstrijskem. Od 21 kmečkih mandatov so jih na Nižje Avstrijskem dobili krš. soc. vseh 21 mandatov. To je krasna zmaga, velepomembna za celo Avstrijo. Na Gorenje Avstrijskem so kmetski skupini tudi prodrli vsi dosedanji kat. nar. poslanci, ohranili vse dosedanje mandate in si še enega novega priborili. Tudi na Štajerskem so se volitve vršile srečno, le žali Bog, da Štajerski poslanci ne morejo imeti nobenega vspeha, dokler bo deželna krivica. Zato je povsem opravičena zahteva, naj se uprava spodnje Štajerske loči od Gorenje Štajerske.

Dopisi.

Iz St. Jerneja. Dne 30. sept. je zapustil Št. Jernej preč. g. Ant. Fettich-Frankheim in odpotoval kot kanonik k stolnici v Ljubljano. Služboval je v Št. Jerneji kot župnik nad 13 let. On je sicer odšel, a njegova dela ostanejo, da spominjajo župljane na blagega gospoda in jih vnemajo k hvaležnosti.

Naj omenim le nekatera teh del: Bil je pred vsem dušni pastir. Koliko ur je predsedel v spovednici cel adventni in postni čas ter vse nedelje in praznike v letu, je težko reči. V pospeševanje duhovnega življenja je vpeljal na novo nekaj bratovščin. Poleg tega deloval je posebej za posamezne stanove: Zakonske, družine sploh je izročil v varstvo sveti Družini; mladeničem in dekletom je dal Marijo za mater, ko jim je ustanovil „Mar. družbo“, ki jo je vedno sam vodil; otroke je vabil v sv. Detinstvo.

Bil je vedno vnet za lepoto hiše božje, ki tako navdaja človeka s strahom pred božjim veličastvom in mu povzdiguje duha k večni lepoti, k Bogu. Koliko je popravil samo pri župni cerkvi! A tudi med podružnicami je ni niti ene, pri kateri bi ne

bil kaj prenovil ali na novo napravil, kolikor so pač dopuščala skromna sredstva.

Pri vsej skrbi in obilnem delu v dušnem pastirstvu pa ni pozabil na telesni blagor izročene mu čede. Ustanovil in vodil je — lahko se reče sam — posojilnico, ki je rešila marsikomu domači dom, a njemu je vzela veliko dni v letu in tudi marsikatero uro po noči.

Da je imel tudi pisarno, — ki ne daje malo opravila v tako veliki župniji, — vedno v vzglednem redu, je splošno znano; to je menda tudi — seveda poleg zaslug v dušnem pastirstvu — eden vzrokov, da je dosegel čast stolnega kanonika. Za njegove nekdanje župljane je sicer to v enem oziru čast, v drugem oziru pa velika izguba; to izgubo čuti tudi leskovška dekanija, kateri je bil blagi gospod zadnja leta dekan. Izguba pravim, ker izgubili so župljani svojega duhovnega, skrbnega očeta, duhovniki dekanije pa zares pravega prijatelja in pa duhovnega brata. V teh besedah je povedano dosti, kaj nam je bil blagi gospod. —

Iz Smlednika: 25. in 26. oktober bila sta za celo župnijo smleško dneva veselja in sreče. Pripeljali so se k nam presvetli knez in škof delit zakrament sv. birme. V soboto pripravili so župljani ljubljenu nadpastirju res veličasten vsprejem. Postavili so toliko mlajev, da ne pomnimo dneva, ob katerem bi stalo v Smledniku toliko mlajev. Popoldne jahalo je dvajset mladeničev knezoškofu do meje, kjer se župnija pričinja, nasproti. Tu je pozdravil Presvetlega v imenu vseh tovarišev nek mladenič opravljen v našo krasno narodno nošo. Malo pred vasjo pod veličastnim slavalokom čakali so g. knezoškofa občinski odbor z županom, Marijini sinovi in hčere, šolska mladina in množica ljudstva. Drugi dan podelili so škof 175 birmancem zakrament sv. birme. Popoldne so imeli lep nagovor na ude Marijine družbe. Proti večeru odpeljali so se Presvetli med pritrkavanjem v Kamnik, spremljani od vročih želja, naj jih Vsemogočni ohrani zdrave in čile še mnogo, mnogo let.

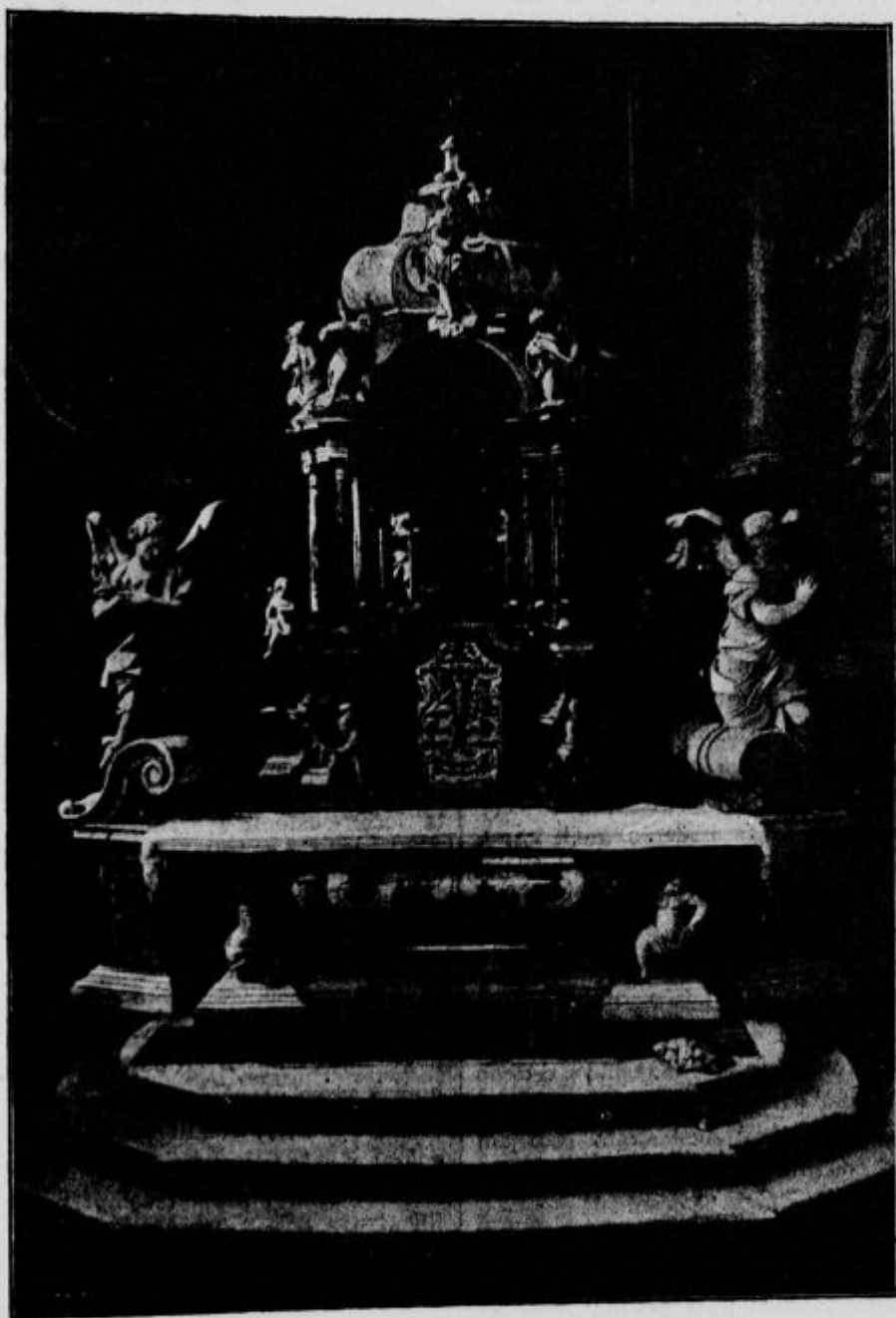
Da pa je slavnost tako lepo uspela, zato imata glavno zaslugo naša gospoda dušna pastirja, pred vsem g. kaplan Vojteh Hybášek. Zato kličemo iz celega srca: „Bog ju živi še mnogo let in jima poplačaj njih trud!“

Hvaležni Marijini otroci.

Iz Belokrajine. Srečne dneve smo dočakali okoli žegnanske nedelje v Belokrajini. Naš ljubljani knez in škof, povsod z radostnim srcem od ljudstva pozdravljeni, so namreč prišli sprejemati mladeniče in mladenke v Marijine družbe, ki so se ustanovile v župnijah: Suhor, Metlika, Radovica in Črnomelj. V Suhor so prišli Presvetli že v petek. Drugi dan

v soboto se je izročilo Marijinemu varstvu tu 113 deklet in 65 fantov. Mimogrede naj omenim, da je en fant iz Marijine družbe takoj ob tednu umrl. Prejšnji dan in večer, predno ga je bolezen spravila na bolniško postelj, je še ves vesel prepeval Marijine

jino, ne zменеč se za razna strašila lahkoživcev. Še isti dan popoldne pa so pohiteli Presvetli na Radovico, kjer je obljubilo zvestobo svoji nebeški Materi 117 deklet in 18 fantov. V ponedeljek je bil vsprejem 170 deklet v Črnomlju. Lepo število ver-

Glavni oltar pri sv. Jakobu v Ljubljani.

pesmi. Drugi dan v nedeljo se je vršil vsprejem v Metliki. Bil je res ginljiv prizor, ko se je posvetilo 197 deklet vkljub zabavljanju gotovih ljudi, katerim je napoti vsako versko življenje, posebnemu varstvu Marijinemu. Upajmo, da se bodo kaj kmalu zbrali tudi v tej župniji pošteni fantje pod zastavo Mari-

nikov, ki se je zbralo ta dan v črnomaljski župni cerkvi, je precej povečalo vso slavnost. Tako se je izpolnila na Belokranjskem goreča želja našega nadpastirja, da ne sameva več semiška Marijinadružba na Belokranjskem, marveč, da si je mladina tudi drugih župnij izbrala Marijo za ono, ki jo bode vo-

dila k Jezusu. Končajmo te vrstice z željo, da bi res bili vsi udje tukajšnjih Marijinih družb enega duha in ene misli in da bi vplivale te družbe blagodejno tudi na vse one, ki bi se preselili kdaj v Ameriko!

Iz Spitaliča. Iz natega lota skraj nikdar ne najdem kakenga dopisa v cenjenem Domoljubu. Nekoliko, ker ni taci posebnosti, nekoliko pa tudi, ker nimamo sposobnih dopisovalcev. Tudi jaz bi sicer ne bil prijel s svojo okorno roko za pero, ali ker se nihče drugi ne oglasi, zato sem tako rekoč primoran.

Bilo je 28. avgusta t. l., ko so nas zapustili naš preljubljeni župnik gospod Alojzij Česaček, kateri so se preselili sedaj v Faro pri Kostelju. Žalostni smo se po sveti maši zbrali okoli ljubznivega gospoda ter si podati roke v slovo. Niti enega očesa nisem videl suhega.

Bili so pa imenovani gospod župnik zares prijazni in postrežljivi skoro vseh pet let svojega bivanja med nami. Razven tega pa so si stekli mnogo zaslug v cerkvi in zvonaj cerkve. V cerkvi so napravili mnogo stvari, veliko dali prenoviti — posebno lepo so pa obnovili naše pokopališče, katero imamo okoli cerkve. Vaakdo, ko hodi po deželni cesti mimo cerkve, pohvali lepo pokopališče.

Dasi so veliko delali pri cerkvi in župnišču, vendar nam niso nakladali posebnih bremen, temveč vse stroške so pokrili iz prostovoljnih doneskov premožnejših župljanov. Poleg tega pa so še cerkvi pridobili zdatno avto za bodoče potrebe. Gospod župnik! Bodite prepričani, da Vas bodemo imeli trajno v hvaležnem spominu. Bog Vam milostljivo dodeli svoj blagoslov ter Vam olajšaj življenje do skrajnih mej človeškega življenja! Še enkrat Vam v imenu vseh faranov kličem tem potom: Z Bogom!

Ribniški novičar. Ne zamerite prijatelji, da me toliko časa ni naokoli. Pri nas je zaprtija, ne sicer kakor navadno za prešiče, ampak za resnico. S to ne smemo na dan. Visoko naloženo imam svojo krošnjo polno resnice, pa si ne upam izpod strehe. Nadejam se pa le še vedno, da mi ta roba ne bo splenila doma, ampak da jo s časom le spečam.

Na Dunaji je zdaj nov minister za pravico in resnico in na tega stavim svoje upanje, da nas bo rešil zaprtije. Sodnike je začel prav dobro v roko jemati, jih menda tako dobro pozna, kakor jaz, ali pa še malo bolje. Pri nas se že marsikateremu liberalcu hlače tresejo, pa saj se jim tudi lahko, ker imajo marsiktero umazanijo na svoji kosmati vesti.

V nedeljo 9. t. m. bodo presvetli knezočkol v podružnici sv. Frančiška v Sajevcu posvetili novo karmenito altarno mizo. Opravilo se prične ob 9. dopoldne. Popoldne ob 1. pa bodo Presvetli prisostvovali predstavi, katero napravita mladeniška in dekliška

Marijina družba v R. bnici. Mladeniči in dekleta predstavljali bodo vsak svojo igro in brez petja menda tudi ne bo.

Iz Kropce. Veliko veselje, zabave in razvedrila napravili so nam vrli naši možje in mladenči — udje katoliškega delavskega društva. Stopivši prvič na oder, igrali so tako spretno, tako natančno, tako živo, da se nam je zdelo, kakor da bi se vse to v resnici vršilo pred našimi očmi. Uprizorili so dve igri in sicer »Vedeževalka« in »Sanje« — obe jako podučljivi, ki niste zgrešili dvojnega svojega namena. Med tem, ko so nam bile v kratek čas in zabavo — bile so nam pa tudi v poduk. Živo nam je prva povdarjala, da so vraže le prazne, a druga je milijonkrat dokazano in skušeno resnico potrjevala, da more strast človeka, ki se ji vda, pahniti v skrajno revno in bedo, med tem ko ga le edino čednost privede do prave sreče in zadovoljstva.

Pred in po igri zapel je možki zbor prekrasne pesmi pod vodstvom g. organista J. Legata, kateremu moremo le čestitati in reči, da je lahko ponosen na svoj pevski zbor, ki je tako izborno rešil svojo nalogo.

Očividno je bilo, da so se vsi, osobito pa cni igralci, ki so imeli po več ulog, zelo potrudili in z vnemo in navdušenjem poprijeli stvari v splošno zadovoljstvo občinstva.

Vkljub slabemu vremenu bila je dvorana prenapolnjena. Omenimo naj še, da je blg. g. V. Klinar hišni posestnik in gostilničar v Kropi, brezplačno za ta večer odstopil dvorano, za kar se mu tudi tem potem izreka najtoplejša zahvala.

V nedeljo 9. t. m. popoldne ob 4. uri sta se istotam še enkrat uprizorili cmenjeni igri.

Temenice. Dragi Domoljub! V obilnem številu prihajaš v našo temeniško dolino, in vsi te prav radi in z veseljem beremo. Samo eno reč že nekaj časa pogrešamo, namreč »Ribniškega novičarja«. Kod neki hodi s svojo krcšnjo? Najbrž kakšne liberalce preretava v svojem rešetju. Ako bi Ti, prijatelj, prišel enkrat v naše temeniško občino s svojo krošnjo, marsikaj bi dobil v svoje rešetjo. Liberalcev ne sicer, ker jih ni v naši temeniški občini. Eden je bil, pa jo je še ta popihal od nas. Saj smo bili že pokazali ob državnoberskih volitvah, da pri nas liberalcev ni, ker smo vsi glasovali za g. dr. Šusteršiča, razun dveh, ki sta bila za Jelenca; eden, ker ni vedel, za koga je dal glasovnico podpisat, pa je pozneje obžaloval, drugi pa pravi liberalce.

Zdaj smo pa pri ras imeli že dvakrat volitev občinskega odbora, ali še zdej nimamo novega župana. Saj nas je večina s starim župenom zado-

*) Ravno kar se je zopet oglašil, in naznanil vzrok, zakaj ga toliko časa ni bilo.
Op. uređn.

voljna, zato ker je On pravi narodnjak katoliško-narodne stranke. Nekateri volivci so se mrcali že dvakrat pri sednji zagovarjati, ker so ometali volitev občinskega odbora, zato je sednja pripoznala trem volivcem po 40 K globe, ali pa na 4. dni zapora, zato ker so napisali razžaljivo pritožbo. V naši temniški občini jih je več, ki bi radi županili; toda gre se za korist občine, ne pa za županov zaslužek, in njegovo čast.

Še eno: Jože Jakoš iz Malih Dol pri Pungertu je bil spomladi potrjen k vojakom. Ker se je pa zbal vojaške suknje, jo je rajši popihal v Ameriko. Tam je prišel k svojemu očetu in bratu; ko sta pa izvedela, da je k vojakom potrjen, sta ga kmalo poslala nazaj na Kranjsko. Zdaj je šel k vojakom. Želeti je več takih očetov in bratov; potem bi ne bilo tolikov begunov.

Iz Mošenj. Sprejem in inštalacija (vmeščenje) novega župnika. Dne 16. p. m. ob 4. uri popol. pripeljal se je k nam novoimenovani g. župnik Ivan Trpin v spremstvu svojega rojaka čast. g. župnika Tomaža Poločnik iz Breznice. Spremljalo je novega gospoda župnika v devetih kočijah v našo farno, v katerih so bili sami domačini poštenjaki — veljaki. Pred gasilnim domom v Mošnjah zbrala so bila različna društva. Najprirodneje so novega g. župnika pozdravili gg. župan Iv. Pristav, načelnik požarne brambe Fr. Kocjančič in Jak. Brinšek v imeni posojilnice in hranilnice; pozdravila ga je prednica tuk. Marijine družbe — posebno navdušeno — zajedno ginjeno pa učenka Ivana Kleindinst; obe zadnji podali ste mu krasna šopka. Vsem nagovorom se je prečastni g. župnik najtopleje odzval. —

V nedeljo dne 19. t. m. vršilo se v župni cerkvi sv. Andreja slovesno vmeščenje. Pri napolnjeni cerkvi predstavil nam je visokočestiti gosp. dekan radovljjski Iv. Novak novega gosp. župnika v prekrasnem govoru. Ob azistenci svojih rojakov gg. dekana kranjskega A. Koblarja in Tom. Potočnika daroval je domač g. župnik slovesno sveto mašo. Pelo se je pravilno — liturgično.

Novemu g. župniku pa ob prihodu kličemo: Bog naj Vas med nami hrani mnogo, mnogo let zadovoljnega, srečnega, zdravega in čvrstega!

Hranilnica in posojilnica za blejski kot. Iz blejskega kota 22. oktob. Preteklo poletje spopolnila se je naša gospodarska organizacija z novo posojilnico rajfajznovko. Dasi na Bledu že več let posluje »posojilnica za Bled in okolico«, bila je vendar vstavitve novega denarnega zavoda, ki je osnovan popolnoma po Rajfazanovih načelih, za naš kot živa potreba. Najboljši dokaz zato je nepričakovano zaupanje, katerega vziva nova posojilnica že takoj prve

mesce njenega obstanka. V treh mesecih šteje posojilnica že 30.000 K hranilnih vlog in ima nad 80.000 K denarnega prometa. Ako bode tedaj posojilnica tudi v bodoče tako napredovala, smemo upati, da poslana v par letih vredna sovratnica družih rajfajznovk, katere tako blagodejno delujejo v našem okraju. — Hranilnica in posojilnica za blejski kot, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je ustanovljena za župnije Bohinjsko Belo, Grad in Ribno ali za politični občini Bled in Ribno. Sedež ima v starem župnišču v Gradu. Člani načelnštva so razdeljeni enakomerno po vseh treh župnijah. Sedajni načelnik je g. Janez Burja, župan na Boh. Beli. Novi zavod se sme ponášati z dejstvom, da je najugodnejši v celem okraju, tako za varčevalce, kakor tudi za upnike, to pa radi tega ker načelnštvo, tudi tajnik, delajo brez vsake odškodnine. Hranilnične vloge, katere se sprejemajo od vsakega, naj stanuje v okrožju posojilniščem ali ne, se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$, brez vsakega odbitka za rentni davek. Posojila pa se dajejo le samo članom in sicer na vknjižbo po 5%, na osebno poročstvo pa po $5\frac{1}{2}\%$. Druge starejše posojilnice našega okraja, ki pa slone ali le na omejenem poročstvu, ali pa tudi na neomejenim, pa imajo dvojne glavne in opravilne deleže in katere so si tekom let nabrale že lepega dobička, pa ševredno posojujejo le na 6% in še to večinoma na menjice, kar je za upnike zelo neugodno. Stroški za posojilo so pri novi posojilnici najmanjši, kajti delež znaša samo 2 K, vpisnina 1 K, dolžna pisma pa se kolekujejo po 1. lestvici, tako da znaša kolek za posojilo do 1200 K le samo 8 h. — Lastni dobiček mora tedaj siliti vsakoga, da išče tam posojilo, kjer ga najceneje dobi in da nam nalaga svoje novce, kjer ima radi neomejenega poročstva za nje največjo varnost. Torej: svoji k svojim!

Slovenski novičar.

Duhovniške vesti iz ljubljanske škofije. Podeljena je župnija Špitalič č. g. Antonu Mezek, doslej župniku v Podkrajju. Premeščen je č. g. Jernej Perjatelj, kapelan na Blokah, za upravitelja v Podkrajju in č. g. Anton Žnidaršič, kapelan v Erzeltu, za kapelana na Bloke.

Umrl je dne 21. oktobra v Krškem P. Odilo Rifelj, definitor in gvardijan, previden s svet. zakramenti. N. v. m. p!

Dr. Šusteršič ponesrečil. Med vožnjo na kostonjeviški shod se je v nedeljo dne 19. oktobra dr. Šusteršič ponesrečil. Le malo je manjkalo in dr. Šusteršič bi bil žrtvoval svoje življenje. »Slovenec« poroča o tem dogodku: Dr. Šusteršič se je s popoldnevnim vlakom v nedeljo pripeljal z železnico z

našim poročevalcem na Videm, da se odpelje z vozom v Kostanjevico. Na Vidmu ni bilo na kolidvoru nobenega voza pripravljenega in tudi vozovi z Vidma so bili vsi z doma. Končno sta dobila nekega kmeta, ki se je mudil na Vidmu s svojo kobilo in vozičkom. S tem vozom sta se nato odpeljala, a takoj se je pokazalo, da je mlada kobila izredno plašljiva. Ze pri krškem mostu sta morala doktor Šusteršič in naš poročevalec stopiti iz voza, a na posled sta vendar, ker se je na shod mudilo, zasedla voz. Komaj nekaj korakov naprej pri Lavrinšku se je kobila splasila. Naš poročevalec je hitro brez poškodbe skočil z voza, isto je hotel storiti dr. Šusteršič, v tem hipu pa je zbesnela žival skočila nazaj in prevrnila voz na dr. Šusteršiča. V divjem diru jo je ubrala naprej proti Krškemu in vlekla dr. Šusteršiča, katerega noga je bila zamotana pod kolo, nad šest metrov naprej. Velikanska nesreča je bila neizogibna. To se je zgodilo vse s tako hitrostjo, da je bila vsaka pomoč samo v božjih rokah. Tik pred križem poleg ceste se je nakrat voz pretrgal in zdivjana žival je samo s sprednjim delom voza bliskoma dirjala proti Krškemu, dr. Šusteršič pa je ostal z zadnjim delom voza na mestu. Od vseh strani so hiteli ljudje na mesto nesreče. Na čudovit način je ostal dr. Šusteršič živ. Prvi trenotek se je mislilo, da je zlomljena desna noga. Dr. Šusteršiča so prepeljali v krško bolnico, kjer sta bila gospoda zdravnika Gallasch in dr. Kaisersberger takoj na mestu ter sta konstatirala, da noga ni zlomljena, vendar da dalje časa ne bo mogel izvrševati svojih poslov. Dr. Šusteršič je moral nekaj dni ostati v krški bolnici pod požrtvovalno postrežbo usmiljenih sestra. Gospa dr. Šusteršičeva je takoj, ko je zvedela o nezgodi, hitela k svojemu soprogu v Krško. Ob vsej nesreči se torej more govoriti le o izredni sreči. Ako bi se voz nakrat ne pretrgal na dva dela, bi bil dr. Šusteršič brezdvomno izgubljen, ker bi nihče ne mogel ob pravem času ustaviti zbesnele živali. Tako je dr. Šusteršič na uprav čudovit način ostal pri življenju in mi se polni hvale obračamo k Bogu, da nam je ohranil dragoceno življenje nenadomestljivega voditelja katoliško narodne stranke. Mnogo je že pretrpel dr. Šusteršič v težkem boju za našo sveto in pravično stvar. Upamo, da ga tudi ta nezgoda ne bo potrla. Naj bo prepričan, da vsaka bridkost, ki ga zadene, le povzdiguje neomajno zaupanje, ljubezen in spoštovanje do njega. Podoba Onega, pod katero se je zgodila rešitev, naj ga tolaži in mu dá moč k boju do — zmage! Na tisoče slovenskih src se z nami strinja v tem klicu! — V torek so gosp. dr. Šusteršiča pripeljali iz Krškega v Ljubljano. V Krškem mu je gospod dr. Kaisersberger obdal

nogo z mavčevo obvezo, nakar so gospoda doktorja prepeljali v Ljubljano. V Ljubljani sta ga preiskala gg. dr. Schuster in dr. Schleimer, ki sta izjavila, da je počena kost na nogi in da bo zdravljenje trajalo okoli 30 dni. Zdravnika sta ukrenila vse potrebno, da bi zdravljenje hitreje napredovalo. Gospod doktor Šusteršič dobiva od raznih strani dežele izjave sočutja ob nezgodi in izraze radosti, da se je preprečila večja nesreča. Med prvimi je bil prevzvišeni knežškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič, ki je dr. Šusteršiču brzojavil v Krško. Imenom parlamentarnega kluba sta poslala dr. Šusteršiču brzojavko državna poslanca Barvinski in dr. Ploj, poslanec Jaklič mu je izrazil sočutje imenom svojega volivnega okraja, dalje gospod dekan Novak imenom radovljiškega okraja, državni poslanec Pogačnik itd. Tudi ministerski predsednik pl. Körber mu je izrekel svoje sožalje.

Kostanjeviška grajščina. Te dni so katoliško-narodni poslanci pri kmetijskem ministerstvu odločno protestirali, da bi se kostanjeviška grajščina prodala zasebnim špekulantom. Zahtevali so, če se grajščina sploh proda, da naj se proda kmetom, ki dotični svet neobhodno potrebujejo za svoje kmetovanje. Minister baron Giovannelli je obljubil, da se bode oziral na izražene želje. Poslanci so dobili vtisek, da ni več nevarnosti, da bi se grajščina prodala Hribarjevemu konzorciju. Vsekakor pa je kmetom svetovati, da se odločno potegujejo za svoje koristi in v ta namen posvojih poslancih obrnejo direktno do ministerstva.

Služba božja na sv. Višarjah je prenehala, kakor navadno, z rožnvenško nedeljo. Tujih duhovnikov je prišlo 170, obhajancev je bilo 23.730. Mil. g. škof ljubljanski, dr. Anton Jeglič, se je jako pohvalno in laskavo izrazil o skrbi naše duhovščine za romarje.

Nova društva. V Šmartnem pri Kranju so ustanovili te dni „Katol. slovensko izobraževalno društvo“. Pravila so že predložili v potrjenje. — Ravno tako v Štepanji vasi pri Ljubljani in v Vel. Poljanah pri Ribnici; v Mariji Pušcavi pa so ustanovili kat. delavsko društvo, kat. Slovenci. Le snujmo kat. društva čvrsto naprej!

Saluzijanci na Rakovniku. Z veseljem poročamo, da je prizidani del poslopja skoro dokončan in se zamore rabiti za šolske namene. — Gojencev imajo sedaj 42, pa kmalu jih pride še več, ko dobimo večjih prostorov. Življenje med mladino v zavodu je jako živahno. Med gojenci vlada zdrav humor pa dobra volja za učenje; prosti čas porabljajo izdatno za igranje. Prav volja božja je bila res, da je ta zavod prišel na Rakovnik — zunaj mesta —

kjer so gojenci prosti, svobodno skačejo in kričé na vse grlo in vendar nikogar ne motijo. Salezijanci pridno obdelujejo svoj vrt, uravnavajo, okopavajo, obrezujejo in zalivajo raznovrstna drevesca in rastline — srca svojih gojencev. Vsi gospodje imajo dovolj dela, pa ga tudi v veseljem vršé in so lep izgled požrtvovalne ljubezni do bližnjega in skrbi za zanemarjeno mladež. Ker pa tako težavno delo ne more dobro in hitro napredovati brez vsestranske pomoči, je treba, da jim vsi sotrudniki salezijanski stoje na strani s priporočili in dejanskimi podporami. Vsak dar se hvaležno sprejme. — Višji predstojniki v Turinu so tudi radevolje prepustili vse prispevke iz slovenskih dežel za salezijanski zavod v Rakovniku. Bog daj svoj blagoslov novemu zavodu. V imenu salezijanskih sotrudnikov profesor dr. I. J a n e ž i č, vodja.

Družinska pratika za leto 1903 je izšla in se dobiva večinoma v vseh trgovinah po Slovenskem na drobno komad po 24 vin. Poleg navadne kalendarke vsebine prinaša daljše spise o pokojnem kardinalu Missii s sliko pokojnikovo in Sv. Gore, o škofovih zavodih, šmartinski cerkvi. Dalje se nahaja v njej kitica Slomškovih rekov ter obširen pregled dogodkov lanskega leta. Tudi za smeh in kratek čas čitateljev je poskrbljeno. Že samo berilo je torej vredno nizke kupne cene in je tedaj pričakovati, da naše pratike ne bo manjkalo v nobeni rodbini.

Zadušila se je v gnojnici. Mala deklica Ema Marušič iz Vrtojbe se je igrala sama na dvorišču domače hiše. Ne ve se kako, padla je revica v gnojnico. Domači so ji sicer kmalu pritekli na pomoč ter jo izvlekli iz gnojnice ali vsejedno je deklica kmalu potem izdahnila svojo dušo.

Novi premogovniki. Kot smo poročali, je zadnje dni preiskal neki strokovnjak vso okolico med Ormožem in Ljutomerom, kjer so zasledili premog, in je našel, da je res kraj posebno bogat premoga. Zlasti premogovnik v občini Veličane ima zelo mnogo premoga.

Izvirne platnice za „Zgodbe sv. pisma“ e lično in okusno priredil ljubljanski knjigovez g. France B r e s k v a r v Filipovem dvorcu na Ribjem trgu. Gg. poverjenike Mohorjeve družbe kakor tudi vse njene člane opozarjamo na tozadevni oglas v današnjem listu ter obenem pripominjamo, da je gospod Breskvar edini založnik izvirnih platnic za to krasno rodbinsko knjigo. Več o vezavi Zgodb sv. pisma prihodnjič.

Iz Naklega. Dne 22. pretečenega meseca so nas zapustili B l a ž R e b o l j, kapelan v Naklem. Zelo vneto so skrbeli v Cerkvi za čast Božjo in za mladino v šoli. Zlasti dobri otroci so jih zelo

ljubili in jih ne bodo izlepa pozabili. Bog jim daj obilo blagoslova v novem vinogradu Gospodovem.

Iz Davče. V „Davški cerkveni družbi“ so se pokazala nekega nerazpozumljenja. Zato se, vsled sklepa zadnjega občnega zbora, sklicuje tem potem občni zbor na dan 21. n o v e m b r a t. l., t. j. na praznik Darovanja Marije Device se sledeč.m vsporedom: 1. Ob 8. uri sv. maša za mrtve ude. 2. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 3. Posvetovanje, komu in pod kakimi pogoji se odda mesto cerkvenika. 4. Posamezni nasveti. Da se odstranijo vse nezadovoljnosti, vabijo se vsi udje, da se resnično tudi vdeležé, ter tam prosto povedó vsak svoje mnenje. Odbor.

Iz Zdol na Štajerskem. Tukaj smo to leto bili prav srečni, ker je nas ljubi Bog posebno velikih nesreč obvaroval, tukaj ni bilo spomladanskega mraza, ne hude toče, ozimine so lepo obrodile, krompir lep, trgatev v vinogradih je sedaj končana, pa tako obilna, da ljudem kar posode primanjkuje, kar se že veliko let ni prigodilo. Ker je bilo nazadnje vreme ugodno, tudi vino ne bo slabo; torej kupci, le na Z d o l e (p. V i d e m).

Nesrečna smrt dohitela je dné 30. oktobra Janeza Krašovic-a, p. d. Oštirčka v Studencu na Blokah. Šel je namreč s svojima dvema hčerama v gozd drva napravljat. Izpodrezali so neko debelo bukev; ker se je pa na neko drugo zraven stoječo bukev naslanjala, je šel Krašovic pod bukovo deblo ter je doli pritiskal. V tistem trenutku je pa bukev spodrsnila ter na njega pala in ga je tako nesrečno pritisnila, da je revež v par minutah izdihnil svojo dušo. Prestrašena hči je hitela domov v vas Studenec klicat sosede, druga je pa ostala na mestu nesreče. Ali preden so prišli vaščanje na lice mesta, so dobili očeta mrtvega. Zapustil je žalujočo ženo z več preskrbljenimi in nepreskrbljenimi otroci. Bil je izgleden kristjan ter večleten ključar tamošnje podružnične cerkvice sv. Petra. Njegovo največe veselje je bila kako bi olepšal revno podružnično cerkvico. Gotovo je marsikomu po deželi znano, kako je hodil pred par leti po deželi in nabiral milodarov. V kratkem času je omislil cerkvi več lepih reči: nove zvonove, zastavo, sedeže, križev pot i. t. d. Tudi iz svojega je obilo daroval. Ravno se je pripravljaj, da bi se bila revna cerkvica še od zunaj osnažila ter pobelila, ali Bog ga je prej poklical s tega sveta. Bodi milostljiv njegovi duši, žalujočim pa tolažnik v nesreči!

Liberalni tatovi!

Zadnji čas je prava doba defraudacij. Pri mnogostevilnih denarnih zavodih in drugih podjetjih prišli so na sled velikanskim sleparijam. Največja teh sleparij je ona »gospe« Humbert v Parizu, ki je osleparila na stotine ljudi in celo vrsto bank za okroglih sto milijonov kron. Ker je ta »gospa« strupena liberalka, ji je liberalna framsonska vlada, ki na francoskem gospodari, pomagala, da je srečno ušla in neznano kje uživa ukradene milijone.

Druga velika sleparija je ona žida Jellineka na Dunaju. Bil je uradnik dunajske »Länderbanke«. Skozi več let je tako zvito sleparil, da si je prisleparil na škodo banke štiri milijone kron. Ko so mu prišli na sled, je pobegnil in se usmrtil.

Zadnje dni pa so posebno pozornost vzbudile sleparije, ki so se dogodile pri Vavčavski posojilnici v Pragi. Na čelu te posojilnice je stal neki Drozd. Bil je duhovnik in liberalec. Če že liberalci v obče ne zasluži mnogo zaupanja, se mora reči, da ga liberalen duhovnik desetkrat manj zasluži. Liberalen duhovnik je izdajica svojega stanu in tak ni nikdar veliko vreden. To se je osobito pokazalo pri Drozdu. Strahoval je vse posojilnične odbornike na nečuten način. Župnika Vondruška, ki mu je v odboru nasprotoval, so liberalni »Narodni listi«, ki igrajo na Češkem slično ulogo kakor pri nas »Slov. Narod«, nesramno napadali — branili in hvalili pa Drozda.

Sedaj se je pa pokazalo, da je Drozd v zvezi z liberalnimi uradniki posojilnico osleparil za par milijonov kron. Razume se, da so ga s pomočniki vred spravili pod ključ.

Kakšnega duha so bili ti posojilnični uradniki, kaže okolnost, da je eden teh uradnikov od ukradenega denarja 1000 kron dal za spomenik krivoverca Hus-a!

Liberalci so pa tako nesramni, da sedaj hujskajo proti pošteni duhovščini, kakor bi ona kriva bila sleparij liberalca Drozda in njegovih liberalnih pomagačev.

Kaj takega zamore samo liberalna nesramnost! Posebno se odlikujejo v tem liberalni slovenski listi, v prvi vrsti sevé »Slov. Narod«. Razume se, da se jim cel svet smeji. Pristavljamo še, da je katoliška duhovščina v tem slučaju pokazala veliko požrtvovalnost, kakršne je sposobna samo — katoliška duhovščina. Zložila je že tako veliko svoto skupaj, da vsled poneverjenja ne bo nihče oškodovan! Se bičnim liberalcem bi kaj takega niti na misel ne prišlo!

Poleg teh velikih sleparij razkrilo so je v zadnjem času še cel kup manjših lumparij pri raznih zavodih. In povsodi so samo liberalci kradli. Sami pristni liberalci, pristaši »svobodne misli« in »svobodnih dolgih prstov« so segali v blagajne po tujem denarju.

Tudi na Kranjskem je izkušnja zadnjih let pokazala jasno, kam pride, če liberalci s tujim denarjem gospodarijo. Spominjamo le na sleparje pri ljubljanski okrajni bolniški blagajni, pri kateri je nižji uradnik pod očmi liberalnih veljakov, ki so takrat tam gospodarili — poneveril iz blagajne. Nedavno je to priznalo najvišje sodišče na Dunaju. — Pravi izgled liberalnega gospodarstva v hranilnicah in posojilnicah je pa slučaj žužemberške posojilnice. Tam je neomejeno gospodaril liberalen veljak, učitelj Koncilijskega — in svoje gospodarstvo zlorabil v to, da je iz blagajne poneverjal. Sedaj je pod ključem.

Tako je torej liberalno gospodarstvo. Kaj sledi iz tega za naše ljudstvo? Svoji k svojim! Naj liberalci, če se jim ljubi, nosijo denar v liberalne zavode, to nas nič ne briga. Mi pa se držimo naših zavodov, ki so v poštenih katoliško-narodnih rokah. Naša pravica je, da liberalcem nič ne zaupamo.

Liberalci tudi dobro vedo, da zaupanja ne zaslužijo, zato pa nesramno in strastno vpijejo in hujskajo proti našim najboljšim zavodom — samo da bi pozornost obrnili od liberalnih sleparij.

Edino pravi odgovor je: Liberalcem knof! —

Drobtine.

Ži ega v rakev. V Kabarovsku v Sibiriji napila sta se dva vojaka. Eden ni prišel do vojašnice ter je obležal nezavesten na ulici. Mimoidoča sanitetna patrulja ga je našla, položila na voz in ga, misleča, da je obolen za kolero, peljala v barako za okužene. Tam so dozdevnega mrtveca potresli z neugašenim apnom, zabili v rakev in ga takoj prepeljali na pokopališče za okužene. Ko je mrtvaški voz vozil čez železniški nasip, zadel je ob velik kamen. Rakev je odletela z voza, in pokrov je odskočil. Padec in sveži zrak sta vzbudila pijanega vojaka, ki je začudeno gledal cečo komedijo, potem pa zbežal. Seveda je bil mestni zdravnik takoj odstavljen.

Moč mravlje. Mravlja vleče lahko naprej stvar, ki je 60krat večja kot ona. To je ravno tako, kakor bi mož, ki je 150 funtov težak, vlekel 9000 funtov ali 90 stotov.

Za smeh in kratek čas.

Pred sodiščem. Sodnik: „Vi ste sosed tako natolkli, da ni bil tri dni za nobeno delo!“ — Zatoženec: „Naj bo! Pa dva dni sem bil tudi jaz za nič, tako me je roka bolela!“

V gostilni. Gostilničar svoji ženi (ko vidi, da nekdo med vino vode priliva): „Stara, več kaj, to vino bi pa midva lahko še mrvo krstila!“

Skušnja Zlate gradove zidati je lahko, podreti pa težko.

Dobro znamenje. Grof: „Moj prejšnji kočijaž je bil slehri dan pijan; jaz bi rad kakega poštenega človeka imel za kočijaža! Ste vi trzeel?“ — O, prav do tiktat, gospod grof!“

Besedni uganki:

I.

a a a a a b c geometriška oblika
č d d d d e e kdor si z delom služi kruh
e e e e e h i zakrament, orodje
i i k k k k k — — — — —
l l l n n n o dan v tednu
o p r r r s s rimski poveljnik
s t t t t t v duhovnik.

Kdor prav sestavi to uganko, dobí tri desetake.

II.

(Priročil S. . . . ov.)

Prvo pri vodi nam rabi,
Drugo kot mera v navadi;
Skupaj pa spoji to dvoje,
In mi odpiši, kaj to je.

Enačba:

$(a-b) + (c-\check{c}) + (d-e) + (f-g) + (h+g-i)$
 $+ (j-k) + (l-m) + (n-o) = x.$

a rokodelec, **b** reka, **c** oblačilo, **č** kraj trpljenja,
d časnikar, **e** novc, **f** močan veter, **g** ploskovna
mera, **h** ljudstvo enega jezika, **i** dobi siromak, **j** ud
društva, **k** rastlina, **l** zaimek, **m** del gledišča, **n** in
o ženski imeni, **x** pa pové, kaj si želi „Domoljub“.

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedni uganki:

I.

Verne duše. — Vsi sveti.

II.

Job — bob — rob — zob

Računska uganka:

Star je 66 let in 8 mesecev.

Rebus

Ven s splošno in enako volilno pravico!

Vse so prav rešili: Pavla Šustersič v Rinnu na Tirolskem; Andrej Porenta v Virmazah; Jožef Žagar v Stari Loki; Fran Kosmač v Mošeniku pri Savi; Martin Dernovšek, lesni trgovec na Savi ob južni železnici; Franc Jeglič v Podbrezjah; Ivan Cvek, organist, in Marija Kernc, oba v Sodražici; Anton in Marija Sajovic v Predoslju; P. Resman v Begunjah, Gorenj.; Mana Fende v O ehovlju pri Kranju; Ivan Fatur na Rakeku; Angela Turk na Volčjem pri Novi Vasi; Andrej Makovec pri Sv. Vidu nad Cerknico; Jakob Intihar v Pudožu pri Ložu; Franc Vilfan v Križni gori; Franc Stupica v Sodražici; Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorijem.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 20. novembra t. l.

Loterijske srečke.

Line,	31. oktobra	61	22	66	81	4
Trst,	31. oktobra	45	42	36	61	39
Dunaj,	25. oktobra	12	40	88	57	55
Gradec,	25. oktobra	69	62	44	18	89

Tržne cene v Ljubljani

od dné 26. oktobra do dné 31. oktobra

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	30	Pšenična m. 100 kg.	27	50
„ „ II. „ „	1	10	Koruzna „ „ „	17	—
„ „ III. „ „	1	—	Ajdova „ „ „	29	50
Telečje meso „ „	1	50	Fitol, liter „ „	—	20
Prasičje „ sveže „	1	60	Grab, „ „ „	—	40
„ „ prek. „ „	2	—	Leča, „ „ „	—	25
Kostrunovo meso „	1	—	Kaša, „ „ „	—	20
Maslo „ „ „	2	50	Ričet, „ „ „	—	—
Surovo maslo „ „	2	40	Pšenica „ 100 kg	16	20
Mast prašičja „ „	1	70	Rž „ „ „	14	—
Slanina sveža „ „	1	60	Ječmen „ „ „	14	—
„ „ prekajena „	1	80	Oves „ „ „	14	50
Saló „ „ „	1	30	Ajda „ „ „	15	60
Jajce, jedno „ „	—	8	Proso, belo, „ „	16	—
Mleko, liter „ „	—	18	„ navadno „ „	13	—
Smetana liter „ „	—	80	Koruzna „ „ „	14	—
Med „ „ „ kg	—	—	Krompir „ „ „	5	80
Krompir „ „ „	—	—	Drva, trda, sečenj	8	20
Piščanec „ „ „	1	20	„ mehka, „ „	5	60
Golob „ „ „	—	40	Seno, 100 kg „	7	60
Raca „ „ „	—	—	Slama, „ „ „	7	—
Gos „ „ „	—	—	Stelja „ „ „	—	—

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta št. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka
rentnega davka, katerega posojilnica sama za vlož-
18 12-3 nike plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak
dan od 8-12. ure dopoldne

Pošt. hran. urada šte. 828.406. — Telefon št. 5.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sožalja med dolgo boleznijo in ob smrti našega nepozabnega, blagega brata, strica, bratranca in svaka, prečast. gospoda

Andreja Drobnič

dekana v pokoju i. t. d.

izrekajo prisrčno zahvalo prečast. g. dekanu Kunstelju za častno spremstvo, g. župniku Podboju za ganljivi govor ob krsti rajnega, vsem prečast. gg. duhovnim sobratom, prihitelim od blizu in daleč, njegovim bivšim župljanom, na čelu preč. g. dekana Starju, farnim domačim gg. duhovnikom, g. Jakobu Mercu za prijazne obiske in tolažbo med dolgo boleznijo pokojnika, dekletom Marijine družbe, ki so nosile večje in sploh vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremlili preblagega pokojnika k zadnjemu počitku.

181 1 1

Žalujoči ostali.

„Vodilo“ in „Najboljša mati“

skupaj je krasen molitvenik, priljubljen posebno častivcem Marijinim. Dobi se sedaj tudi z velikimi, debelimi črkami in je pripraven tudi za slabe oči. Dobi se v Ljubljani pri „Ničmanu“, Kopitarjeve ulice števil. 2. Cena 1 K 50 v platnu, 2 K v usnju z zlato obrezo in 3 K v najfinejšem šagrinu z zlato obrezo. Po pošti 10 v več. 178 2-2

Isti molitvenik z drobnimi črkami velja ravno toliko, kakor **velikočrkni**. Obojnega rabijo tudi Marijine družbe.

Češnik & Milavec

Ljubljana * Lingarjeve ulice

se priporočata slav. občinstvu pri nakupovanju jesenskega in zimskega blaga za obleke.

Naznanjava, da sva že popolnoma založena s vsakovrstnim blagom kakor: 165 7-4

novosti

v lepi in veliki izberi volnenega modnega blaga za ženske obleke, loden, perlini porhet itd. Rute, volnene, pletene, ženilaste, zametaste šerpe.

Za moške!

velika zaloga vsakovrstnega sukna za obleke, zimske sukne, povrnike, haveloke itd.

Cena najnižja in zanesljiva!

Postrežba poštena!

APENTA

Najboljša Budimska grenčica.

Se jako uspešno rabi pri telesnem zaprtju, protinu in tolščici.

Dobiti je v lekarnah, pri prodajalcih dišav, mineralne vode itd. 185 13-1

Edini zastopnik:

S. Ungar jr., Dunaj, I.

Dr. VILJEM SCHWEITZER

naznanja, da je otvoril

dné 1. oktobra 1902

svojo odvetniško pisarno

v Ljubljani

na Kongresnem trgu števil. 19, poleg Nunske cerkve in „Vzajemnega podpornega društva“. 168 4-3